

TISKOVÁ ZPRÁVA: Čtyři nové výstavy v Galerii Středočeského kraje (GASK)

Všichni již netrpělivě vyhlížíme alespoň částečný návrat ke společenskému a kulturnímu životu. Jakmile pomínou omezení a galerie se znovu otevřou, uvítá GASK návštěvníky, vedle prodloužené výstavy *Josef Svoboda – scénograf*, i čtyřmi výstavami novými:

NEJISTÝ POPUD / Alžběta Josefy

ŘÁD A NÁHODA / Jan Kubíček

TONDEO MATERIAM / Petr Písařík

LIDÉ CHLEBA A MASKY SMRTI / Adéla Součková

Do doby, než budou „brány“ galerie veřejnosti opět otevřeny, přiblížíme atmosféru výstav i jejich přípravu reportážemi on-line, a to formou videí postupně zveřejňovaných na webu a sociálních sítích GASK.

NEJISTÝ POPUD / Alžběta Josefy

Kurátorka výstavy: Veronika Marešová

Projectroom / výstava potrvá do 22. 8. 2021

„Hladinu jen zčeřím, v jeden tvar už věřím, beze švů se pojí, homogenní, trojí. A zas je den a zas je noc, zas je den a zas je noc...“

Alžběta Josefy

Výstava *Nejistý popud* prozkoumává genezi a transformaci tvorby absolventky pražské AVU (Ateliéru tradičních malířských technik prof. Zdeňka Berana a Ateliéru malířství III prof. Michaela Rittsteina) Alžběty Josefy. Malířka se od realistického zobrazení podivných halucinogenních výjevů posouvá k svébytné technice „vymývání“ obrazů, usiluje o potlačení vlastního uměleckého gesta, což vede až k abstraktním kompozicím zachycujícím jakési otisky rozhraní, rozehrávající děje za horizontem událostí.

„Objevila jsem si pro sebe techniku, která mi dobře sedí k záměru, který sleduji. Barvu plošně nanáším a pak ji odebírám – vymývám. Zobrazované tvary tedy vlastně jakoby ‚vyvolávám‘.

Vidím v tom podobnost právě s fotografií, s procesem vyvolávání fotky. I přemýšlení nad definicí fotografie, to, že je to proces, který využívá světlo k vytvoření trvalého obrazového záznamu, se mi líbí. Zdá se mi, že je to jaksi ‚bez doteku‘. Jen otisk. Ale ten zápas s matérií – s barvou – je pro mě důležitý. I když se vlastně snažím o potlačení svého gesta, a tedy spíš o jakýsi otisk. Takhle ambivalence je pro mne právě důležitá.“ Tak svůj tvůrčí proces komentuje sama autorka.

Alžběta Josefy pracuje koncentrovaně v tematických cyklech. Častým motivem raných prací byl objektový svět – schránky, relikviáře i rekvizity všedního dne. Postupně se autorčina pozornost zaměřuje spíše na situace, stavy, procesy, ve kterých sleduje dramatický moment proměny, a objevují se i fragmenty těla... ale jako v Lynchových filmech jsme náhle překvapeni nezvyklým pohledem – zachycené předměty nejsou tím, čím se zdají být. Úspornost výrazových prostředků, jimiž jsou monochromní malba s občasným barevným akcentem a tlumená světelná intenzita, podtrhuje ve starších dílech intimitu a nejasnou lokalizaci interiérů. V současné práci je akcentována barva, jež je pro malířku nositelkou smyslových vjemů nejen vizuálních, ale i chuťových, čichových a zvukových. Intenzivní kolorismus vnáší do pláten světlo a další prostorové dimenze. Atmosféra obrazů nepozbývá své dřívější magie/přitažlivosti, ale rafinovaněji rozkrývá svět lidské senzitivity a intuice. Provokuje tak naši amygdalu a vyplavuje zasuté emoce i vzpomínky.

Text: Veronika Marešová

www.alzbetajosefy.com

ŘÁD A NÁHODA / Jan Kubíček

Kurátoři výstavy: Jiří Machalický, Veronika Marešová

Přesahy grafiky a Blackbox / výstava potrvá do 22. 8. 2021

Člen skupiny Křižovatka Jan Kubíček, pocházející z nedalekého Kolína, je jedním z nejautentičtějších umělců generace 60. let, věnující se geometrické abstrakci. Patří k úzkému okruhu autorů, kteří zasvětili svou tvorbu konstruktivně-konkrétnímu umění. *Řád a náhoda* je první soubornou výstavou předkládající Kubíčkovu kresebnou tvorbu. Výstavní projekt byl připraven ve spolupráci s dcerou Jana Kubíčka Kateřinou Zvelebilovou.

„Pro stavbu nové struktury jsem zvolil princip náhody a jeho protiklad, logiku a řád, jako jednu z možností, jak obnovit a uvolnit dosavadní myšlení. Náhoda a řád, protiklad natolik vyhraněný, jako byl předtím v mé práci protiklad pozitivu a negativu nebo linie a plochy. Tyto protiklady mě vždy zajímaly v mezních situacích a možnost jejich uspořádání do elementárních řádů se stala tématem mnoha mých obrazů a objektů.“

Jan Kubíček, 1975–1976

Jan Kubíček v raném období vyšel z tvorby Skupiny 42, která zcela novým způsobem vystihla atmosféru prostředí města. Na přelomu padesátých a šedesátých let se na čas přiklonil k informelu, který po válce do značné míry ovládl Evropu. Podobně jako někteří další umělci uplatnil sílu gesta a zachytil prostupování energií, připomínající proměnlivost přírodních procesů. Počátkem šedesátých let se na krátký čas přiblížil mezinárodnímu proudu lettrismu, zbavoval písmo původních významů a využil ho jako výtvarného znaku. Písmena pak v polovině desetiletí přenesl už jako grafické prvky do tzv. signálových obrazů. V tomto období už bylo zřejmé, že spíš než ke hře tvarů směřuje k přísně utvářené kompozici. Jeho představy se rozvíjely podle předem daných pravidel, která však nikdy nebyla zcela neměnná či ortodoxně formulovaná.

Koncem šedesátých let pak Jan Kubíček dospěl k zásadnímu předělu, k obrazu jako „konkrétní ploše“. V ní hrály důležitou roli poměry mezi jednotlivými prvky tvořícími dokonale vyvážený celek, kde každý jednoduchý geometrický tvar, každý barevný tón i jejich vzájemné vztahy a nastavení měly svou jasně určenou roli. Vytvářel série obrazů, v nichž se na základě jím stanovených zákonitostí proměňovaly souvislosti mezi tvary a barvami, takže jednotlivé obrazy mohly být řazeny do logicky utvářených soustav. Stal se jedním z nejdůležitějších představitelů konstruktivních tendencí u nás i ve střední Evropě a vytvořil si vlastní systém, který měl při své krajní střídmosti a soustředění značné vývojové možnosti, vycházející z výrazně konceptuálního charakteru jeho tvorby.

V jeho kresbě, malbě, grafice i objektech se zřetelně projevilo, jak důležité pro něj bylo rozvíjení témat v ucelených sériích, v nichž lze sledovat jednotlivé fáze při zachování ústřední myšlenky, ať už šlo o systémy s vertikálami, diagonálami, čtverci či kruhy, v nichž se podle daného principu počet fází měnil. Kubíček však tehdy nezůstával u členění plochy, ale v objektech promítal své vize do prostorových řešení. Zkoumání vztahů mezi jednoduchými geometrickými formami jasně naznačuje, jak byl jeho program nevyčerpatelný. Kubíček kreslil souběžně se svou malířskou tvorbou celý život, tedy hlavně od šedesátých let, kdy začal vytvářet řady geometrických kompozic. V kresbách si nejenom připravoval výtvarné představy pro obrazy, ale také v nich paralelně rozvíjel stejná nebo podobná témata. Uskutečnil v nich myšlenky, které se do obrazů promítly jinak nebo malbou ani vyjádřit nešly.

Text: Jiří Machalický

K výstavě je k dispozici katalog *Jan Kubíček: Kresby a koláže / Drawings and Collages*. Publikaci s rozsáhlým výběrem autorových kreseb a koláží a s texty Jiřího Machalického graficky upravili Milan Nedvěd a Karel Štědrý.

TONDEO MATERIAM / Petr Písařík

Kurátorky výstavy: Adriana Primusová, Veronika Marešová

Whitebox / výstava potrvá do 11. 7. 2021

Petr Písařík (nar. 1968) patří k výrazné generaci, která nastoupila na uměleckou scénu v 90. letech 20. století a která se zamýšlela a podílela na rekonstrukci hodnot spojené s proměnou

paradigmat myšlení. Ještě jako student Akademie výtvarných umění v Praze (1987–1994, ateliéry Stanislava Kolíbal, Milana Knížáka, Aleše Veselého) se stal členem skupiny Pondělí. Hra s civilizačními znaky a kulturními kontexty, narušení konvenčního členění kategorií obraz / socha / design, stejně jako zpochybnění diferenciacce mezi vysokým a nízkým, estetikou a anti-estetikou mu poskytly půdu pro experiment. Experimentuje s materiály, přetváří, recykluje, redesignuje, parafrázuje módní značky, kombinuje luxusní a bezcenné předměty, skládá a vrství svá díla z rozličných komponentů a mnohdy až na místě s přihlédnutím k výstavnímu prostoru finalizuje jejich podobu do jedinečného celku.

Tentokrát své široké spektrum vizuálních výrazových prostředků využívá v site-specific instalaci vytvořené ve výstavním prostoru Whitebox, dlouhodobě sledujícím přesahy designu do volného umění. V případě této výstavy je tomu spíše naopak – Petr Písařík si s designem pohrává a rozostřuje jeho hranice. Latinský název *Tondeo materiam* – v překladu stříhám/krájím/trhám látku/hmotu – doslovně vystihuje charakter Písaříkovy práce založené na principu koláže. V centru pozornosti stojí práce s ornamentem. V obrazových objektech rozvíjí japonský květinový vzor a v kombinaci s objekty potaženými sametem vznikají nové sestavy založené na principu evropské moderny. Ornament uplatňuje také na tapetách a látkách. Vzor tapety vznikl prostřednictvím počítačově upraveného obrazu, ve kterém fragmentarizoval vlastní objekty. Obraz detailu několikrát zrcadlově převrátil a sestavil v určitém rytmu tak, že vytváří optický efekt moaré. Do své instalace zakomponoval také spolupráci na modrotiskových látkách s Petrou Guptou Valentovou (Im.Printed), Hanou Poislovou (Fiží) a Magdalénou Rajnohovou a pro modrotisk navrhl vlastní raznici s japonizujícím vzorem. Naproti tomu skleněné krystaly od české sklárny Preciosa mu zprostředkovávají účinek barevnosti a lesku. Výslednou neopakovatelnou instalací je potměný pokoj v dekadentním nádechu (vzpomeňme pokoj v Huysmansově románu *Naruby*), balancující na hraně luxusu, elegance a ordinérnosti, intimní prostor, který provokativně otevírá možnosti vidění z protichůdných perspektiv.

Text: Adriana Primusová

<http://www.petrpisarik.com>

LIDÉ CHLEBA A MASKY SMRTI / Adéla Součková

Kurátorka výstavy: Vanda Skálová

Gallery Point / výstava potrvá do 22. 8. 2021

V těsném sousedství rekonstruované a nově otevřené kavárny představuje své textilní stély, vytvořené technikou strážnického modrotisku, multimediální umělkyně Adéla Součková.

Adéla Součková se dlouhodobě pohybuje na pomezí několika médií – malby, kresby, textu, videa a performance. V její tvorbě je patrný hluboký zájem o archaické kultury, jejich velká vyprávění i o to, jak vytvořit epos, který by odpovídal době, v níž žijeme. Prostřednictvím svých děl navazuje dialog s řemeslnou a slovesnou tradicí spjatou úzce s prožíváním přírody a pohybem v krajině, která dovoluje zakoušet volnost a svobodu spolu s vědomím historického

sepětí s určitým místem. Její díla i příběhy s nimi spojené vypovídají o roli spirituality a ptají se po možnosti transformovat vyhasínající tradice a vrátit či najít jim místo a smysl v současném světě, zabydleném digitálními technologiemi.

Už několik let Adéla Součková pracuje s technikou modrotisku na látce; spolupracuje se strážnickou dílnou. Cyklicky se vrací k několika tematickým okruhům – k mýtům, vztahu k předkům, cyklickému opakování dějů, k zrození a plodnosti a samozřejmě i k smrti. Její projekty rezonují nejen v domácím prostředí; v roce 2018 byla nominována na Cenu Jindřicha Chalupeckého a mezinárodní porota její multimediální instalaci zařadila do výběru pěti finalistů této ceny. Vedle velkých figurálních modrotisků pracovala autorka na souboru *Fontán*, v němž zkoumá archaické vrstvy vztahu člověka k vodě a jejich různé podoby na rozhraní živého a neživého světa. Představuje ji jako základní element spojený s energií, životodárný a očištný živel, spojený také s magií a rituály. Personifikuje ji jako živou bytost spjatou se symbolikou plodnosti, jako pramen doslovně i symbolicky, jako metaforu života. K modrotiskovým malbám vzniklým většinou v posledním roce ji volně inspirovaly středověké náhrobky, které viděla před deseti lety při cestě po Arménii. Její textilní stély odkazují k historickému kompozičnímu schématu, jehož středem je figura často v životní velikosti. Autorka si s ní hraje v negativu i pozitivu jako s proměnlivým znakem a médiem příběhu, který jí pomáhají dovyprávět neosobní atributy všednosti – nouzové tlačítko, jehla, nůž, klíče nebo holítko. Jako by se v hluboké modři indiga ozývaly ohlasy rituálů loučení, pohřbívání a provázení blízkých, nečekaně aktuální v naší době.

Adéla Součková je absolventkou Akademie výtvarných umění v Praze (Ateliér malířství II / škola Vladimíra Skrepla, předtím Jitky Svobodové) a Hochschule für Bildende Künste v Drážďanech (ateliér Ulrike Grossarth). V letech 2014 a 2015 byla finalistkou Ceny kritiky za mladou malbu, v roce 2018 finalistkou Ceny Jindřicha Chalupeckého. V roce 2017 absolvovala rezidenci v Art in General v New Yorku a v Sesama v Indonésii, v roce 2019 v Awagami v Japonsku a v Silk Museu v Gruzii. Vydala dvě autorské knihy.

Pravidelně vystavuje především v nezávislých galeriích v Česku a v Německu. Svou tvorbu představila například na skupinových výstavách v Kim? Contemporary Art Centre v Rize, Bozar v Bruselu, Guardini Stiftung v Berlíně, Domě umění města Brna; ze samostatných výstav jmenujme ty v galerii Label201 v Římě, v galerii Zwitschermaschine a Tschechisches Zentrum v Berlíně nebo v MWW Muzeum Współczesne ve Wrocławu.

Text: Vanda Skálová

Výstavu Adély Součkové prožijí výtvarně, hudebně i dramaticky děti a teenageři během šesti turnusů srpnového *ne/tábora GASK*. Lektorské centrum GASK připravuje tvůrčí dny letních výtvarných dílen jako ponor do mytologie i současnosti, protože všechno souvisí se vším. Čtyři dny naplní experiment, tradice, objevy a sdílení.

<https://www.adelasouckova.com/>

GASK – Galerie Středočeského kraje, p. o.

Barborská 51–53, Kutná Hora

<https://www.gask.cz>

<https://www.facebook.com/galerie.GASK>

https://www.instagram.com/gask_kutnahora

Kontakt pro média:

Karina Kubišová

PR a marketing

Tel.: +420 603 840 784

E-mail: kubisova@gask.cz